

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2020. augusztus

AKTUÁLIS

Megkezdődött a Mohácsi Nemzeti Emlékhely tömegsírjának régészeti feltárása

1960-ban és 1976-ban a korábban megtalált öt, a mohácsi csatával kapcsolatos tömegsír feltárását, illetve részleges régészeti vizsgálatát a régész és antropológus szakemberek elvégezték. A csontok akkor konzerválásra és visszatemetésre kerültek azzal a céllal, hogy később egy újabb feltárással részletes vizsgálatot végeznek rajtuk.

Az Emlékhely öt tömegsírja közül a III. számú feltárása és tudományos vizsgálata antropológusok és régészek közreműködésével a héten megkezdődött. A régészeti feltárás magába foglalja a tömegsír felnyitását, a csontvázak különválasztását, osztályozását, antropológiai morfológiai vizsgálatát, valamint a régészeti leletmentést. A régészeti feltárás célja, hogy a hős katonák fél évezreddel a csatát követően méltó módon kapják meg a végtisztességet, továbbá, hogy a Mohácsi Nemzeti Emlékhely a nemzeti kegyeleti szempontoknak megfelelően egy teljesen új interaktív kiállítás keretében – a legújabb antropológiai, régészeti, történelmi kutatások eredményeit felhasználva – mutassa be a látogatóknak a magyarság egyik legfontosabb, sorsfordító történelmi eseményét.

A feltárás során az Emlékhely továbbra is fogad látogatókat, a jelenlévő régész szakemberek tájékoztatják az érdeklődőket a munkálatokról.

Tekintse meg az alábbi linken a feltárás folyamatát bemutató fotógalériát. A galéria folyamatosan bővül újabb képekkel! <https://www.flickr.com/photos/dunadrava/albums/72157715549536342>

Szöveg és fotó: Varga Zsolt

Apró, de rengeteg

Időszakunkban a nőszőfüvek nagy többségének és pár másik fajnak a kivételével hazai orchideáink már elvirágoztak, és általában a termésképződésük is befejeződött. Az orchideafélék egyik jellegzetessége, hogy magjaik nagyon aprók, emiatt is nagyon könnyűek, és hihetetlen nagy számban képződnek.

Az élővilágban az utódokról való gondoskodás tekintetében alapvetően két stratégia létezik. Egyesek nagyon kevés utódot hoznak a világra, amelyeket azonban jelentős, sokszor hosszú ideig tartó törődéssel gondoznak. Ezek az ún. K-stratégista fajok, mint pl. a barna medve. A másik csoport, az ún. r-stratégisták ellenben a jóval nagyobb számú utódjukat sokkal kisebb mértékű szülői gondoskodással óvják. Ez utóbbiak közé tartoznak az orchideák is.

A foltos ujjaskosbornak pl. növényenként közel 200.000 magja fejlődhet. A hazai kosbor-félék magjainak mérete 0,35 és 1,5 mm között

változik, tömegük pedig annak köszönhetően, hogy a maghéjon belül 60-98%-ban levegő található, rendkívül csekély (átlagosan 10 mikrogramm). Emiatt rendkívül jó a lebegőképességük, így a szél segítségével viszonylag nagy távolságra eljuthatnak. Ez is a magyarázata annak, hogy egyes orchideák pionír-fajként gyakran hódítanak meg olyan másodlagos termőhelyeket, mint pl. a felhagyott homokbányák, útpadkák, romos területek. Az ilyen jellegű élőhelyeken való megtelepedéshez azonban nagy szerencse szükséges, ugyanis az apró magvakban nincs hely tápszövetnek. A talajba kerülő mag vízfelvétele után az embrió mindössze néhány osztódáson tud átesni, majd a növekedése leáll, és csak abban az esetben folytatódik, ha a megfelelő, vele szoros együttélést (szimbiózist) kialakító gomba „rátalál”. Végző soron ezen „szerencse-faktor” miatt is van szükség a magok szokatlanul jelentős mennyiségére.

A foton ibolyás gérbics szóródó magjai láthatók. További fotók Facebook oldalunkon érhetők el.

Szöveg és kép: Nagy Gábor

Elkezdődött a denevérnász

A denevérek násza nyár végén, ősz elején zajlik. A nászidőszakban gyakori jelenség, hogy a denevérek úgynevezett nászbarlangokat keresnek fel, amelyek később telelőhelyül is szolgálhatnak. A Dunántúl egyik legjelentősebb nászbarlangja az Abaligeti-barlang. Több ezer denevér fordul meg itt augusztus végén, szeptember elején, tehát nagyobb az esély a sikeres párosodásra. A megtermékenyülés ősszel megtörténik, de a magzat fejlődése a téli álom ideje alatt leáll, és csak a tavaszi ébredés után indul meg újra. Az egy, esetleg kettő kölyök május végén, június elején születik meg a nyári szálláshelyen, és egy hónap után lesz önálló.

Denevérmúzeum Abaligetén

A denevérek több ezer éve foglalkoztatják az emberek fantáziáját, de az eltérő kultúrák a világ különböző részein teljesen más módon viszonyulnak hozzájuk. A keleti világrészben pozitív szerepet tölt be a denevér, gyakran jelenik meg festményeken, faragványokon, mint szerencsét hozó, misztikus lény. Ezzel szemben Európában és a keresztény kultúrkörben mindig is a rossz és a gonosz megtestesítője volt, így nem meglepő, hogy a sok babona és tévhit még napjainkban is rányomja bélyegét az emberek denevérekhez való viszonyára.

A sarkvidékek kivételével mindenütt élnek denevérek. Mintegy 1000 fajuk ismert, ebből Európában 38 fordul elő rendszeresen. Hazánkban 28 faj él, melyek mindegyike – közöttük 8 faj fokozottan is – védett.

Az abaligeti Denevérmúzeumot 2004-ben a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hozta létre. A Green Baranja INTERREG pályázat segítségével 2019-ben teljes megújuláson esett át a múzeum épülete, és benne a denevérek életét bemutató kiállítás, amely informatikai alapú interaktív eszközökkel, installációkkal segíti a denevérek titokzatos, egyesek számára félelmetesnek tűnő világának megismerését. A múzeumban új, denevérmonitorozásra alkalmas eszközcsoomag is megtalálható. Bízunk abban, hogy a múzeum ismeretanyagának áttanulmányozása segít a tévhiték, és a denevérekkel szemben esetlegesen meglévő ellenszenv legyőzésében.

A 2019-ben megújult Denevérmúzeumban a látogatók egy kalandos séta közben - háztetők fölött, udvarban, műhelyben járva - gyűjthetnek sok esetben meghökkentő ismereteket a denevérekről. Látványos, interaktív, gondolkodásra készítő installációk mutatják be többek között az ember és a denevér testfelépítése közötti hasonlóságot, a repülő emlősök táplálkozását és élőhelyeit, a világon előforduló denevérfajok jellemzőit. Nem kevésbé titokzatos a denevérek tájékozódása, erről is sok „titkot” árul el a múzeum. Ízelítőül bemutatjuk a kiállítás néhány elemét.

DE MIT IS ESZNEK
A DENEVÉREK?

1. ROVAROK

A Föld denevérei nagyon sokféle élelemforrást tudnak hasznosítani, de jellemző, hogy egy faj általában egyféle eledelet fogyaszt.
Az európai fajok például hízárólag rovarokat fogyasztanak.
Ez a hisdenevér fajok nagy többségére jellemző. Mindenféle éjjeli repülő rovart elkapnak, de vannak fajok amelyek a földön mászó bogarakra is vadásznak. Emiatt nagyon hasznosak számunkra, mert nem csak úgy ímmel-ámmal eszegetnek, hanem a saját testsúlyuk felét megesszik rovarokból egyetlen éjszaka alatt.

A legnagyobb hazai kolóniák (7-10 000 példány) rovarfogyasztása a nyári szezonban eléri a 2-3 tonnát is!
Az USA-ban viszont vannak akhóra denevértoloniah, amelyek egy nyáron akár 6000 tonna rovar is megessnek.
A hisdenevérek vadászatuk során ultrahanggal tájékozódnak.

Mérhetetlen hasznuk miatt a denevéreket az emlősállatok közül elsőként, 1901-ben nyilvánították védetté Magyarországon.

Információ a múzeumról honlapunkon található:
<https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek/denevermuzeum>

Az Ős-Dráva Látogatóközpont programjai a Bőköz Fesztivál idején

Az Ős-Dráva Látogatóközpont idén is változatos természetismereti programokkal várja a Bőköz Fesztivál idején a nagyközönséget. A vendégek szakvezető kalauzolásával nyerhetnek betekintést a Dráva élővilágába és a térségben élők múltjába, megtekinthetik a látogatóközpont gyógynövénykertjét valamint az állattartó majort.

Programok:

Szeptember 4., péntek

- 10.00: A Dráva élővilága kiállítás megtekintése szakvezetéssel
- 11.00: Gyógyító füveink: gyógynövényismeret a látogatóközpont gyógynövénykertjében
- 14.00: Shagya-arab lovak az Ős-Dráva Látogatóközpont állattartó telepén

Szeptember 5., szombat

- 10.00: A Dráva élővilága kiállítás megtekintése szakvezetéssel
- 11.00: Gyógyító füveink: gyógynövényismeret a látogatóközpont gyógynövénykertjében
- 14.00: A Hagyományos gazdálkodás tanösvény megtekintése szakvezetéssel

Szeptember 6., vasárnap

- 10.00: A Dráva élővilága kiállítás megtekintése szakvezetéssel
- 14.00: A Hagyományos gazdálkodás tanösvény megtekintése szakvezetéssel

Találkozási pont a programok előtt a főépületben az információs pultnál.

Információ a látogatóközpontról és további programlehetőségekről honlapunkon:
https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek/os-drava_latogatokozpont

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programjai 2020. szeptemberében

Szeptember 5.: Halászati bemutató a Boki-Dunán

A halászati bemutatóhelyen 500 évet ugrunk vissza a múltba, és egy ősi vízi világba pillanthatunk be. A résztvevők megismerhetik az ártéri gazdálkodást, elődeink halfogási módszereit és eszközeit.

Helyszín, időpont: Boki-Duna, Erdőfűn áthaladva 1,5 km-re (N45.900000 E18.780000), 10.00 óra.

A program időtartama: 2 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

Szeptember 12.: Őszi varázserdő

Szeptemberben egy varázslatos sétára hívjuk a gyerekeket a bédai erdőbe. A kirándulás során megismerkedhetünk az ártéri erdő csodálatos növény- és állatvilágával. Felismered a vaddisznó, szarvas vagy a sakál nyomát? Meg tudod különböztetni a kányabangitát a galagonyától? Ha velünk tartasz ezen a délelőttön, betekintést nyerhetsz egy meseszép őszi erdő mindennapi életébe.

Helyszín, időpont: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, 10.00 óra. A program időtartama: 2-3 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

Szeptember 14. és 15., 10.00 és 14.00: Szakvezetés a Pintér-kert Arborétumban

(A Magyar Nemzeti Parkok Hete programja)

A programon a közel száz éves arborétum történetéről, védett és különleges növényeiről hallhatnak érdekes információkat a résztvevők.

Helyszín: Pintér-kert Arborétum, Pécs, Tettye tér 9. A program időtartama 1 óra. Részvételi díj: a belépőjegy ára (400 Ft/fő). Előzetes jelentkezés szükséges: neubauern@ddnp.hu

Szeptember 16-20., minden nap 10.00: Szakvezetéses túra a Szársomlyóra

(A Magyar Nemzeti Parkok Hete programja)

A Villányi-hegység legmagasabb pontjának meghódítása, barangolás védett növények, mondát ihlető geológiai képződmények, történelmi emlékek között.

Helyszín: Nagyharsányi Szoborpark. A túra hossza kb. 5 km, időtartama 3 óra. Részvételi díj: a belépőjegy ára (felnőtteknek 800 Ft/fő, 18 év alattiaknak és nyugdíjasoknak 500 Ft/fő).

Szeptember 16., 14.00: Művészet a természetben – séta a Nagyharsányi Szoborparkban

(A Magyar Nemzeti Parkok Hete programja)

A séta résztvevői a régmúlt alkotómunkáiról, a szimpozionok jelentőségéről és szerepéről, valamint a szobrok szimbolikájáról hallhatnak érdekességeket.

Helyszín: Nagyharsányi Szoborpark. A program időtartama 1,5 óra. Részvételi díj: a belépőjegy ára (felnőtteknek 800 Ft/fő, 18 év alattiaknak és nyugdíjasoknak 500 Ft/fő).

Szeptember 19., 10.00: Shagya arab lovak nyomában

(A Magyar Nemzeti Parkok Hete programja)

A program főszereplői az őshonos shagya arab lovak lesznek. Futószáras bemutató, lószerszámok ismertetése és a lovak felszerszámozása.

Helyszín: Ős-Dráva Látogatóközpont, Szaporca. A program időtartama 2 óra.

Részvételi díj: 700 Ft/fő.

A programokon mindenki saját felelősségére vesz részt. A résztvevők tudomásul veszik, hogy a programon kép-, illetve videofelvétel készülhet. A résztvevők a programon való részvételükkel hozzájárulnak a kép-, videofelvétel készítéséhez, és annak a DDNPI weboldalaira és Facebook oldalaira történő feltöltéséhez, valamint a DDNPI kommunikációjához, marketingjéhez történő időbeli korlátozás nélküli felhasználásához.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály

7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388

E-mail: wodtke@ddnp.hu, komlos@ddnp.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, kérjük jelezze ezt számunkra „Hírlevél leiratkozás” tárgyú [e-mailben](mailto:)! Köszönjük!